

C.24 Model isinga ferromagnetyka

Paweł Rzońca

Wstęp

Dokładny opis projektu znajduje się na stronie [1].

Dobrym rozróżnieniem pomiędzy różnymi magnetykami jest zachowanie się podatności magnetycznej χ wraz ze zmianą temperatury (1). Dla ferromagnetyka w obszarze paramagnetycznym ($T \gg T_C$) spełnione jest prawo Curie-Weissa

$$\chi = \frac{C}{T - T_C}, \quad (1)$$

gdzie T_C jest temperaturą Curie, a C jest stałą.

Metodyka

W programie zaimplementowano algorytm podany w ćwiczeniu [1]. Do przeglądania sieci wybrano metodę Monte Carlo. Za jeden krok MCS (Monte Carlo Step) przyjęto sprawdzenie możliwości odwrócenia spinów w N węzłach.

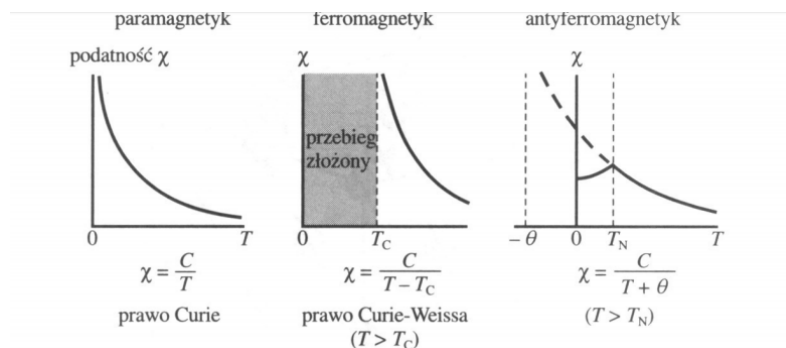
We wstępnych fazach doświadczenia zbadano zachowanie układu w zależności od ilości kroków N_{MC} . Dla różnych wielkości siatki oraz różnych temperatur (wykresy 2 - 5).

Widzimy iż układ osiąga porządkany stan szybciej dla małych siatek. Oznacza to że z rozmiarem siatki musimy zwiększać ilość kroków co powoduje wydłużenie czasu obliczeń. Z tego względu zdecydowano się na siatkę o rozmiarze 32×32 . Widzimy, iż układ ustala się we właściwej pozycji już po 150 MCSs. W doświadczeniach przyjęto siatkę o wielkości **32x32** oraz **200 MCS**.

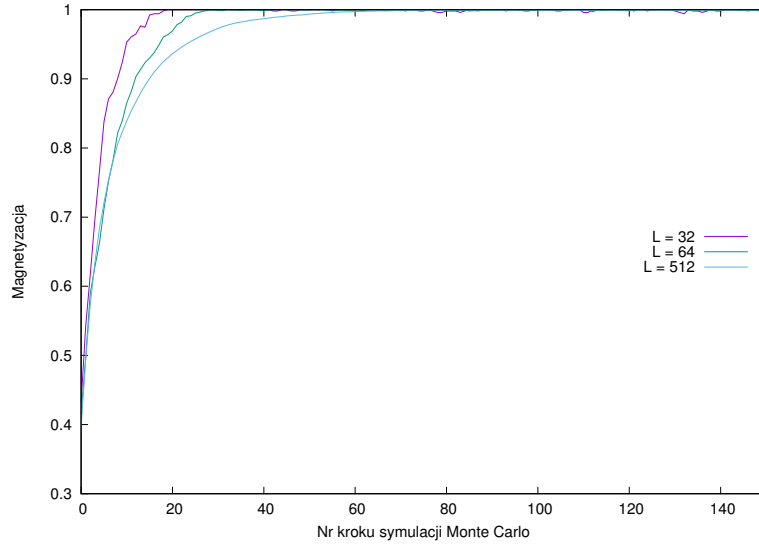
Wyniki

Ferromagnetyk

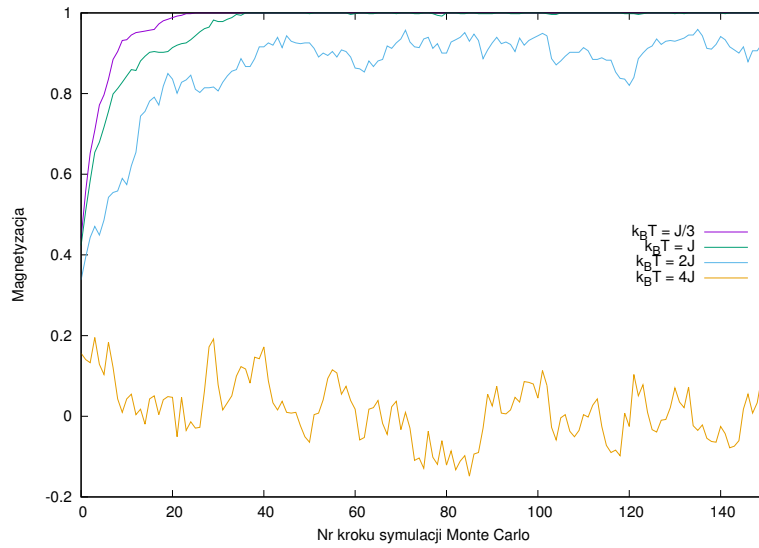
Sporządzono wykresy 6 i 7 zależności magnetyzacji od temperatury dla ferromagnetyków o różnych całkowitych wymiarach. Widzimy, że skalując temperaturę czynnikiem k/J otrzymujemy zawsze tę samą tempe-

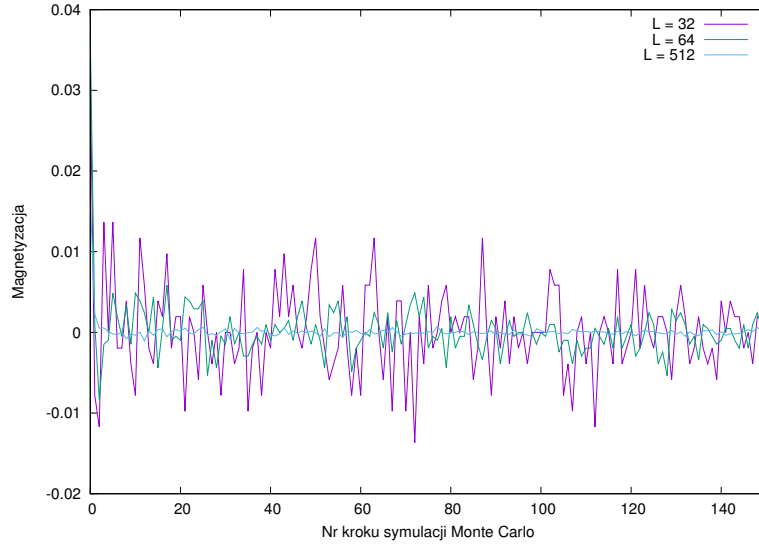
Rysunek 1: Podatność magnetyczna dla różnych materiałów od temperatury materiału. Źródło [2].

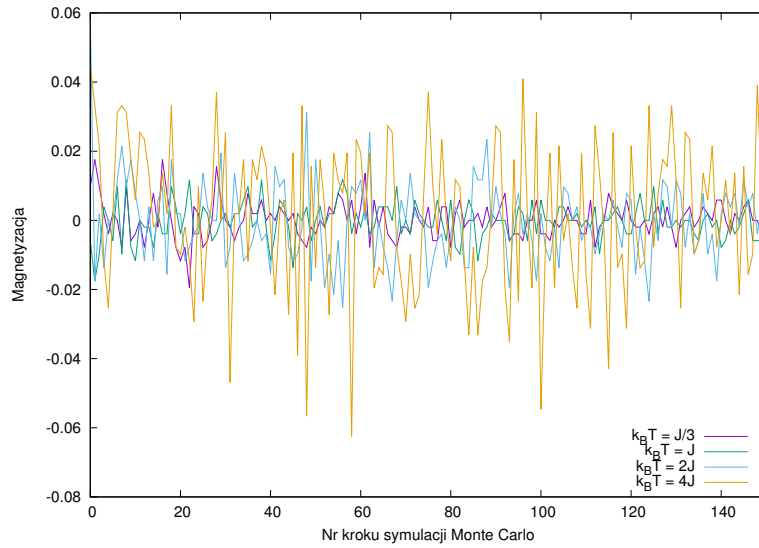
Rysunek 2: Porównanie szybkości stabilizacji układu dla różnych wielkości siatki w przypadku ferromagnetyka $J = 0.05 \text{ eV}$ w temperaturze $kT = J$.

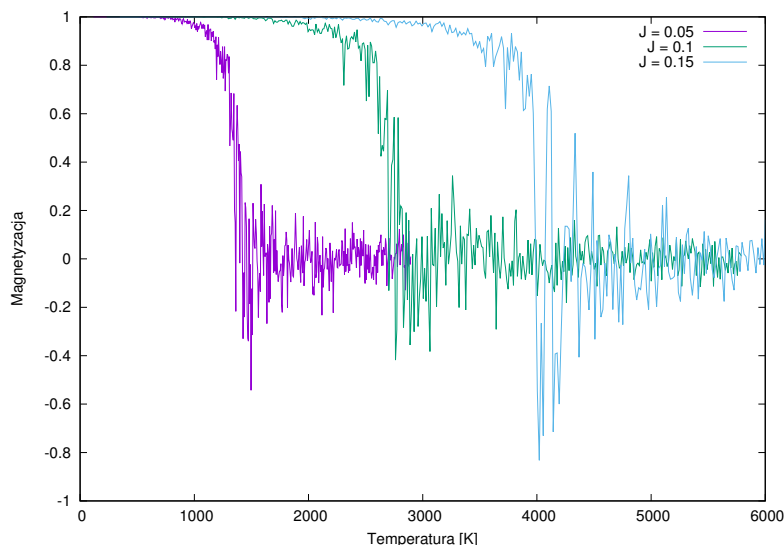
Rysunek 3: Porównanie szybkości stabilizacji układu dla różnych temperatur w przypadku ferromagnetyka $J = 0.05 \text{ eV}$ przy siatce wielkości 32×32 .

Rysunek 4: Porównanie szybkości stabilizacji układu dla różnych wielkości siatki w przypadku antyferromagnetyka $J = -0.05 \text{ eV}$ w temperaturze $kT = J$.

Rysunek 5: Porównanie szybkości stabilizacji układu dla różnych temperatur w przypadku antyferromagnetyka $J = -0.05 \text{ eV}$ przy siatce wielkości 32×32 .

Rysunek 6: Zależność magnetyzacji od temperatury dla ferromagnetyków.

ratułę przejścia T_C w okolicach $kT/J = 2 - 2,5$. Oznacza to że temperatura Curie T_C jest proporcjonalna do całki wymiany J .

Na wykresie 9 widzimy zachowanie się modelu ferromagnetyka w polu zewnętrznym H dla różnych temperatur. Dla niskich temperatur $T < T_C$ obserwujemy charakterystyczną dla ferromagnetyka pętlę histerezy. Ze wzrostem temperatury pętla się zwięża. Przy dostatecznie wysokiej temperaturze uporządkowanie znika i ferromagnetyk przechodzi w paramagnetyk (liniowa zależność od przyłożonego pola).

Następnie dla temperatur wyższych niż oszacowana $T_C = 2 - 2,5J/k$ sporządzono wykres podatności magnetycznej od temperatury. Podatność magnetyczną wyznaczano ze wzoru $M(H) = \chi H$ w obszarze paramagnetycznym gdzie zależność ta była liniowa. Do otrzymanych punktów dopasowano krzywą zgodną z prawem Curie-Weissa. Otrzymano w ten sposób wartość $T_C = 2,35J/k$. Należy zaznaczyć iż wyznaczono niewiele punktów pomiarowych ze względu na długość obliczeń.

Antyferromagnetyk

Znalogicznie jak dla ferromagnetyka wyznaczono zależność magnetyzacji od temperatury (wykresy 10 i 11). Analogicznie obserwujemy, że temperatura przejścia T_N (Neela) jest proporcjonalna do całki wymiany J .

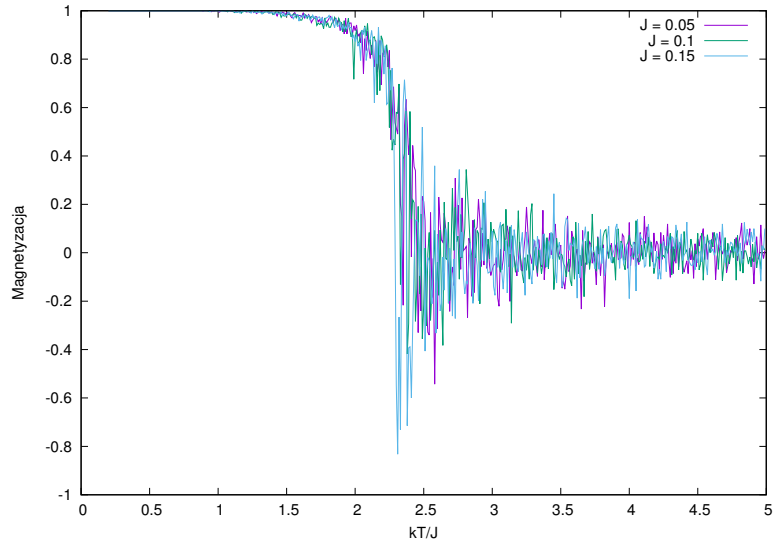
Wyznaczono również zależność magnetyzacji od przyłożonego pola (wykres 12). Widzimy, że wraz z obniżaniem temperatury wykres robi się bardziej stromy. Tak jak poprzednio przy dużych temperaturach przechodzi w paramagnetyka.

Podsumowanie

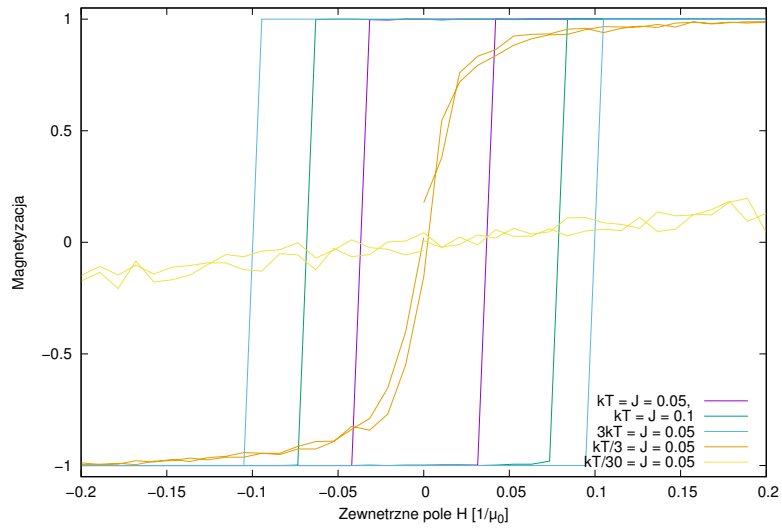
W ćwiczeniu zaimplementowano model Isinga. Zbadano zależność magnetyzacji od temperatury oraz zewnętrznego pola zarówno w ferromagnetyku jak i antyferromagnetyku. W niskich temperaturach momenty magnetyczne w ferromagnetyku ustawiają się równolegle, a w ferromagnetyku antyrównolegle. Wykorzystując prawo Curie-Weissa wyznaczono temperaturę Curie ferroamgnetyka.

Literatura

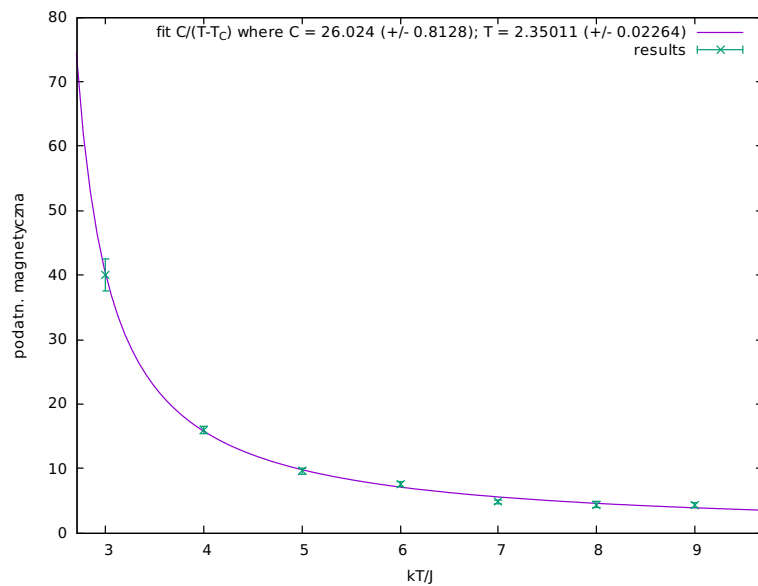
- [1] http://newton.fis.agh.edu.pl/~wojcik/mof/mof1/Projekty_C.pdf

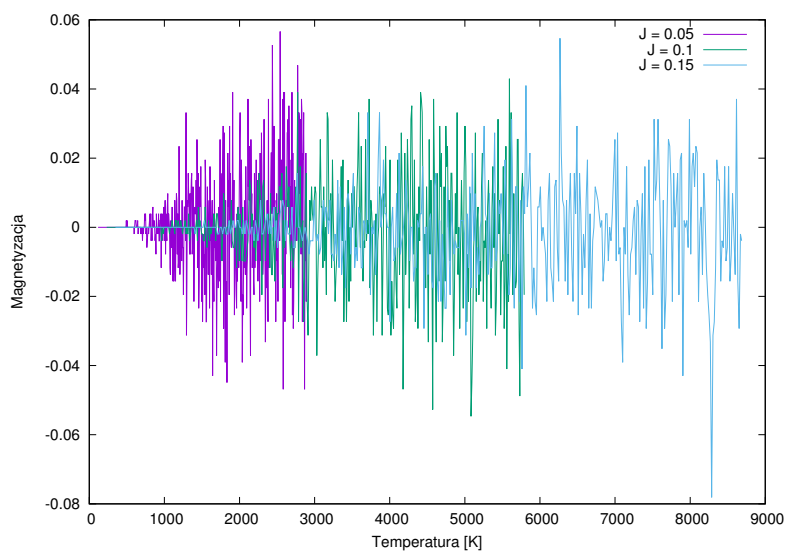
Rysunek 7: Zależność magnetyzacji od temperatury dla ferromagnetyków.

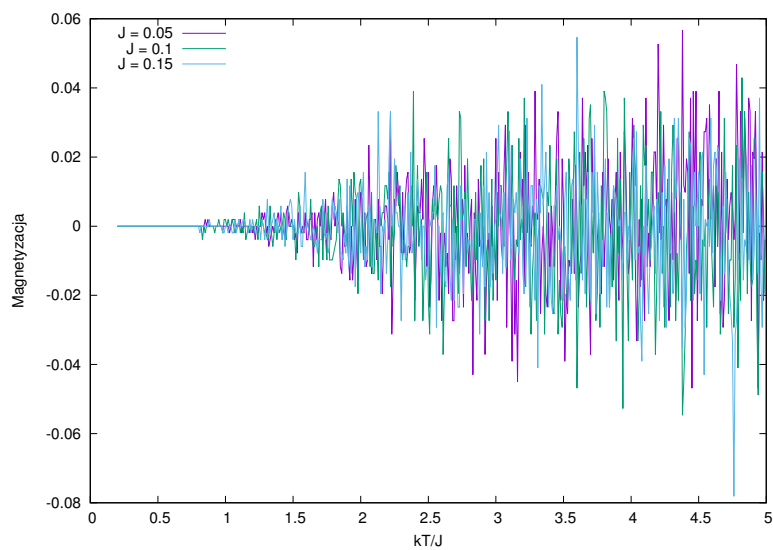
Rysunek 8: Zależność magnetyzacji od przyłożonego pola H dla ferromagnetyków.

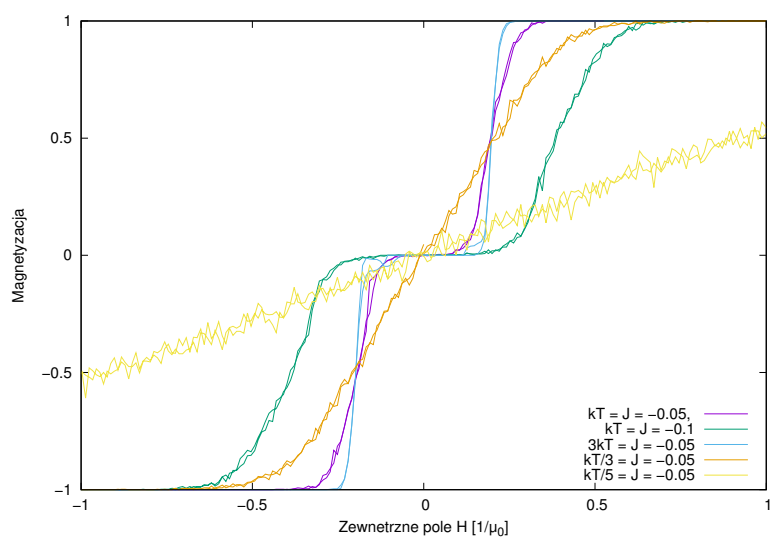
Rysunek 9: Zależność magnetyzacji od przyłożonego pola H dla ferromagnetyków.

Rysunek 10: Zależność magnetyzacji od temperatury dla ferromagnetyków.

Rysunek 11: Zależność magnetyzacji od temperatury dla ferromagnetyków.

Rysunek 12: Zależność magnetyzacji od przyłożonego pola H dla antyferromagnetyków.

[2] Charles Kittel, "Wstęp do fizyki ciała stałego", wydanie I, wyd. PWN, Warszawa 1999